

Foreningen Danmark-Letland

nr. 2 Juni 2006 14. årgang

ISSN 1901-5720

Læs i dette nummer:
Om foreningens tur til Letland

Indhold

Foreningen....	3
Foreningen Danmark-Letland, Bestyrelsen	4
Nyttige adresser	5
Letlandstur 2006	6
Venskabsbesøg i Nerete	14
Nyt fra The Baltic Times	17
Årsberetning 2005-2006	23
Regnskab 2005	32
Rite Nyt	33
Kulturstof	37
Boganmeldelse	39
Besøg på Holmen	45
Noter	49
KALENDER	50

Forsideillustrationen er af Natalija Cernetsova

Deadline for næste nummer er 20. august

Foreningen....

Foreningen Danmark-Letlands medlemsblad udsendes til alle medlemmer.

Indlæg og udklip er meget velkomne og sendes til redaktør Lis Nielsen (lis.hazel.nielsen@skolekom.dk). Vi kan ikke love at bringe alle indlæg, ligesom vi forbeholder os ret til at redigere i det indsendte.

Foreningen Danmark-Letland er stiftet i august 1992 i København af en kreds af private personer med interesse for Letland.

Formålet med foreningen er:

På alle måder at styrke og udvikle venskab mellem det lettiske og danske folk, samt oplyse om Letland.

Som medlem af foreningen kan optages enkeltpersoner, husstande, foreninger, virksomheder, kommuner, menigheder, organisationer mv. med interesse for dansk-lettiske relationer.

Foreningen er landsdækkende. De fleste arrangementer finder sted i Københavnsområdet, men der opfordres til lokalt arbejde også andre steder i landet. Hos Fremad Rejser, Vesterbrogade 37, 1620 København V tlf.: 33 22 04 04, får medlemmer af Foreningen Danmark-Letland rabat på rejser til Letland.

Indmeldelse i Foreningen Danmark-Letland sker ved henvendelse/indbetaling til kasserer Anne Fraxinus.

Foreningens girokonto er: 07 736 54.

Årskontingent:

Enkeltpersoner	200 kr
Husstande	300 kr
Unge under 26 og pensionister	125 kr
Organisationer m.m.	500 kr

Foreningen Danmark-Letland

Bestyrelsen

Kirsten Gjaldbæk Formand	Kongstedvej 12 2700 Brønshøj	tlf. /fax 3871 1825 kirsten.gjaldbaek @get2net.dk
Jytte Nørgaard Helio Næstformand	Helleruplund Allé 4 2900 Hellerup	tlf. 3962 2922 fax: 3962 2912 jytte@helio.dk
Anne Fraxinus Kasserer	Kildebækvej 34 3660 Stenløse	tlf. 4717 0194 agf@mail.dk
Lis Nielsen Redaktør	Rosenlundsvej 8 3650 Ølstykke	tlf:4710 0295 lis.hazel.nielsen @skolekom.dk
Jens Helt Hansen	Skovbakkevej 120 3300 Frederiksværk	tlf. 4772 0297 jens @alhambra-lifestyle.dk
Anita Vizina Nielsen	Lyngborghave 32 2.TV 3460 Birkerød	tlf 4031 4959 jvizinanielsen @webspeed.dk
Helge Andersen Brøndbyvester Kirke Suppleant	Humlemarksvej 17 2605 Brøndby	tlf. 4345 7076 heogin@mail.tele.dk
Anne Mette Johannsen Christianskirken Suppleant	Nørgaardsvej 25 2800 Lyngby	tlf. 4588 8765 amj2002@ofir.dk

WWW.danmark-letland.dk

Nyttige adresser

Letlands Ambassade i Danmark,

Rosbæksvej 17, 2100 København Ø
tlf. 3927 6000, Fax. 3927 6173,
embassy.denmark@mfa.gov.lv

Ambassadør: Mr. Andris Razans

1. sekretær: Una Kepite

2. sekretær og konsul:

Inga Marcinkevica, consulate.denmark@mfa.gov.lv

Udenrigsministeriets hjemmeside: www.mfa.gov.lv

Den Danske Ambassade i Letland,

Liela Pils iela 11, Lv-1863 Riga, Latvia
Tlf. +371 7 226 210 +18, Fax +371 7 229218,
www.ambriga.um.dk

Ambassadør: Arnold Skibsted

1. sekretær: Katrine Nissen, katnis@um.dk

Hjemmeside: www.denmark.lv

Det Danske Kulturinstitut i Riga,

Marijas iela 13, K.3, LV-1050 Riga, Latvia

Tlf. +371 7 289 994,

d-k-i@mail.bkc.lv

Leder: Simon Drewsen Holmberg.

Det Danske Kulturinstitut i København

Vartov

Farvergade 27 L, 2. sal

1463 Kbh K

Letlandstur 2006

Det blev en spændende og god tur vores forening havde lavet i samarbejde med en lokalafdeling af foreningen Norden og ved Fremad Rejsers hjælp i dagene 25.5.-1.6. Den 25. gik med at rejse, fly til Riga lufthavn, der nu er blevet større og moderne, bustur til Talsi Glostrups venskabsby i den nordvestlige del af Letland, livernes land.

Hotellet i Talsi var godt. De havde lige åbnet hotellets restaurant, og vi ville godt prøve den. Vi oplevede, hvordan det kan være svært at forudse mange gæster (selv om både vi og en del rally køre havde booket os ind på hotellet i forvejen), at have kompetente medarbejdere og i det hele taget få tingene til at fungere. Det blev en meget god illustration til det, vi oplevede andre steder. Man er simpelthen ikke gearet til et højt tempo og krævende kunder fra vesteuropa.

Måltidet kom til at tage et par timer, ikke med at spise, men afgive bestilling og få maden serveret.

Om morgenen blev buffetten ryddet i løbet af kort tid af de morgenduelige rally køre og den enlige servitrice kunne ikke følge med. Kaffe og te blev bragt kopvis og ikke i kander, så alene det optog meget af hendes tid.

Næste dag var forbeholdt Talsi by, hvor borgmesteren holdt en times foredrag om byen, dens historie og udvikling med powerpoint. Let nervøs, men engageret, glad og tilfreds med at kunne være med til at præge udviklingen af byen. Borgmesteren var i sit civile liv læge, kirurg, og 4 gange om måneden havde han sin lægekniv i hånden, så han kunne bevare tilknytningen til sit oprindelig erhverv.

Kommunen stod for hele dagens arrangementer. Vi var i Kulturhuset, hvor der var en udmærket fotoudstilling om liverne. En af de ansatte tog sin tværfløjte frem og

Modtagelsen på Talsi Rådhus ved borgmester Aivars Lacarus

gav et lille nummer og det lykkedes at få 3 ansatte til at synge nationalsangen og en lettisk folkesang, "Put Veinis" der havde fungeret som "skjult nationalsang" under den russiske occupation.

Kvinderne sang smukt, stolt og selvfølgeligt, så man kunne blive helt misundelig.

Det blev et gennemgående træk for turen, hvor stor en rolle kulturen spiller for alle. Musik, sang og dans er selvfølgeligheder at kunne i en eller anden udstrækning og det er en fornøjelse af opleve den glæde, det giver den udøvende.

I Talsi nåede vi også byens museum med tilhørende ny maleriudstilling og en kunstscole for børn. Mange indtryk og meget inspiration fra utroligt engagerede mennesker.

Den aften gik vi i byen og spiste. – Hurtig servering, dejlig mad, meget rimelige priser.

Kirsten har mange kontakter i Letland og hver dag stod en tysk- eller engelsktalende kvinde parat for at guide os. Gæve glade kvinder. Mara var den, der næste dag skulle guide os på en bustur i Livernes land. Roja, Kolka, Ventspils og Ugale.

Kolka er Letlands Skagen, hvor vandene mødes og danner en sandtange. Tangen var imidlertid forsvundet, hvilket næsten bragte tårerne frem i Maras øjne.

Vi så byer, landsbyer, gamle forfaldne træhuse, som kunne blive smukke igen, slotte og natur. Havet, klitterne og ikke at forglemme skovene, skovene, skovene – og storkene.

Endnu er der mange storke i Letland. Nogle steder var der reder på hver anden mast langs vejen med storkepar i. Jeg tror ikke, vi blev trætte af at sige: se og der og der. Vi sluttede dagen i Ugale, med at deltage i den lokale

I blæsten på Kolka Rev, som er blevet skyllet næsten væk.

sommerfest, hvor alle områdets sangkor og dansegrupper optrådte.

Næste dag var afsked med Talsi og en tur sydpå med besøg i Bauska, Rundale og Jelgava på omvejen mod Riga, som vi nåede om aftenen.

På denne tur var vi inviteret inden for hos Signe og Armands til frokost. Vejret var pragtfuldt, så vi kunne sidde ude. Armands havde tændt for grillen og Signe havde brød, salater og drikkevarer klar til os. De havde bygget en sauna – et lille hus – med en forstue, hvor man kan sidde og hygge sig mellem turene i saunaen, brusebadet eller den udgravede sø.

Signe havde arvet sin bedstefars gård. Jorden var lejet ud og huset sat i stand. Det unge par havde mange planer og gør noget ved det. Ikke alle planer er lige vellykkede, men de bliver afprøvet.

Det nyeste er at bygge en af gårdens bygninger om til kursusejendom, så der kan afholdes seminarer m.m.

I Jelgava stod Margaritha klar til at vise rundt om slottet, der nu bliver brugt som administration for en del af Letlands Landbohøjskole. Jelgava er en større by, og vi følte pludselig at vi vågnede efter at have været meget i natur og små byer. Verden var påtrængende på en ikke helt god måde.

Rundale Slot er smukt og et af de få slotte, hvor man kan komme ind og få indtryk af interiøret. En af slottets guider førte os rundt og kunne fortælle utrolig meget om stedet og de mennesker, der havde levet der. Svært for os at kapere, hvem der var gift med hvem og hvilke børn de fik, men en væsentlig historie for letterne.

29. maj var endnu en strålende solskinsdag efter en god søvn på hotel midt i den gamle by.

Aftale kl. 10 på Det danske kulturinstitut, hvor lederen Simon Drewsen Holmberg gav en god redegørelse for

kulturinstitutternes historie og formål. Han er en meget tiltalende og vidende mand, der virker som en værdig arvtager for Rikke Helms, der i mere end 10 år stod for instituttet.

Efter en time stod 3 guider klar i gården i Berg Bazars, så vi kunne dele os i forskellige interessegrupper. Nogle ville se på kunst sammen med Anita Kulackovska og nogle se byen og de smukke Jugendhuse sammen med Anita Vizina og Inge Vinten.

Der er nok at se på i Riga og man kan sagtens bruge flere dage der. Også dette blev en god dag, hvor vi fik lejlighed til at tale med letter og få deres vinkel på deres by og deres land.

Kirsten var hård ved os, for allerede næste dag var der igen en heldagsudflugt, som blev guidet af formanden for vores søsterforening i Letland, Ilze Raipule. Denne gang mod nordøst mod Sigulda. Igen den smukke natur med de store skove.

I Sigulda så vi slotsruinerne, som ligger højt over floden Gauja. Her bliver hver år afholdt en operaforestilling, hvor de store lettiske sangere, som færdes ude i verden, kommer hjem for at være med til dette.

Jeg har selv overværet Nebukaneser i Sigulda og jeg glemmer ikke, hvor smukt, kraftfuldt og meget stemningsfuldt det var at sidde der under den lyse aftenhimmel og lytte til sangen med ruinerne som baggrund.

Fangernes kor fik en ekstra dimension.

Vi så Turaida slottet, som stadig er under opbygning og reparation. De fleste tog turen op i tårnet med den storslående udsigt og vi fik fortalt legenden om Turaidas rose. Tidligere på dagen havde vi besøgt Gutmann grotten, som kunne sætte fantasien i sving.

På denne dag havde Kirsten bestilt frokost på et nyåbnet gæstgiveri. Jeg tror, vi gik lidt bagover, da vi så en fantastisk veldækket bord i hyggelige omgivelser. Maden kom og fadene var overdådige med mad og ikke mindst den

kunsthæderige pynt, hvor agurker, tomater og gulerødder var skåret og formet som blomsterhoveder. Det lovede godt for stedet.

Araishi, hvor træhusene er bygget på en stor tømmerflåde ude i søen er et kapitel for sig. Det er så spændende og anderledes, så man kunne ønske sig meget mere tid til at se det og få fortalt om dagliglivet der, som det må have været i 9.-10. årh., da den flydende ø blev grundlagt.

Næste punkt var Cesis, hvor der også er slotsruiner, men på det tidspunkt var jeg så træt, at mit program stod på kaffe og kage.

Til sidst var der lige kræfter til at komme ud af bussen og se ørneklinten. Desværre så vi ingen ørne, men klinten er flot og bringer tankerne på Stevns klint. Ørnene må vi se en anden gang, men der skulle være 4 forskellige slags.

Turraida Slot ved Gauja floden

I Cesis stødte Ilzes mand til os. Han kender et utal af lettiske folkesange udenad og kan synge dem med sin melodiose stemme. Han gav os flere prøver i bussen hjem og som altid sad vi der, lidt flove over, at vi ikke kunne nogen sange udenad.

Næste dag var fri dag. Ingen planer, så enhver kunne gå hvor de ville.

Jeg benyttede lejligheden til at besøge mine venner i Kemerī, ca. 35 km vest for Riga. Jeg kan stadig forundres over den 1 time lange togtur med de gamle togkupeer og de meget høje trin, hvor man næsten skal hæve sig op ved armkræfterne. Kontrollørerne med deres stempler og små papirbilletter og vores mangelfulde konversation. Gad vide om de finder mig lige så interessant, som jeg finder dem.

Gutmans hule ved Gauja floden, stedet hvor Turraidas rose i følge legenden blev dræbt

Det blev et dejligt gensyn i Kemeris. Den gamle bedstemor syntes, jeg var vokset, blevet højere siden sidst (for 2 år siden) og den bemærkning kan jeg leve højt på længe.

Afrejsedag. Regn, rigtig regn fra morgenstunden. Afgang kl. 11 fra hotellet. Men man kan nå at købe meget de sidste timer inden.

Minder og gaver til dem derhjemme og bruge de sidste Lat – man ved jo aldrig, om man kommer igen.

Men der er vi nogen, der gør – igen og igen og igen.

Anne Mette

Riga, Frihedsmonumentet maj 2006

Venskabsbesøg i Nerete

Gruppebillede efter fælles gudstjeneste i Nereta Kirke (2004). Til venstre i billedet (ved prædikestolen) ses bl.a. sognepræst Aldis Pavlovičs og sognepræst Ole Petersen.

Ca. 130 km. sydøst for Riga ligger den lille by Nereta (ca. 2.100 indbyggere) i ét af de mest naturskønne områder i Letland, og kun 7 km. fra grænsen til Litauen.

Igenem nu 14 år har de 6 kirkesogne i Valby, København, haft venskabsforbindelse med den evangelisk-lutherske menighed i Nereta.

Onsdag d. 28. juni 2006 og en uge frem aflægger en gruppe fra menighedslivet i Valby endnu engang besøg hos vores fælles venskabsmenighed i Nereta.

Besøget har især til hensigt at styrke venskabsbåndene mellem os. Derfor kommer de fleste danske deltagere også til at bo privat. Da det i år er 14 år siden, der blev skabt kontakt, og da det igennem alle årene har været muligt at besøge hinanden - enten ved at menighedsmedlemmer fra Nereta er kommet her, eller vi fra Valby har besøgt dem dér - så er der mange, der kender hinanden rigtig godt. Derfor er der altid god stemning fra første øjeblik, vi hilser på hinanden i lufthavnen, og de personer, som er på besøg første gang, bliver hurtigt smittet af den varme og hjertelige stemning. Men det er jo altid rart at besøge hinanden og bekræfte de nære bånd og lade nye spire frem.

Der vil være arrangeret ture i det smukke lettiske landskab, ligesom der søndag d. 2 juli vil være fælles gudstjeneste i Nereta Kirke, hvor sognepræst i Nereta Aldis Pavlovičs sammen med tidligere sognepræst i Margrethe Sogn, Sigurd Gudiksen, og sognepræst i Aalholm Sogn, Ole Petersen, vil lede gudstjenesten.

Ét af de nyplantede træer på landet i Nereta.

Vi fra Valby bliver sikkert også inviteret på besøg hos Malda Lesina på hendes husmandssted lidt uden for byen. Hun sidder både i menighedsrådet og i byrådet og er leder af kirkens lille genbrugsbutik. For 4 år siden startede hun den tradition, at vi sammen skulle plante et lille egetræ fra hvert sogn til minde om vort venskab, og som hun da udtalte, og siden har gentaget mange gange, hun håber, at hele hendes bakke ved gården en dag vil stå beplantet med en flot skov af egetræer.

Igennem alle årene har menighedslivet i Valby støttet menighedsarbejdet i Nereta på mange forskellige måder - ikke mindst børne- og ungdomsarbejdet. Derfor er det en stor glæde i dag at kunne konstatere, at der nu er en livskraftig menighed, som flere og flere unge familier i byen og området slutter sig til og bakker op om, således at behovet for hjælp fra os i Valby slet ikke er på samme niveau som i den første tid efter den nye selvstændighed.

Seneste store projekt, vi fra Valby har støttet, og som nu er ved at være gennemført, har været en total udskiftning af taget på den over 400 år gamle kirke.

Da byen fra gammel, gammel tid er vokset op omkring kirken, lyser den nu med sit helt nye tag og nykalket, som den også er blevet, fantastisk op i bybilledet, og byens indbyggere er virkelig stolt over deres gamle kirke. Og vi fra Valby glæder os naturligvis sammen med vore venner i Nereta.

Ole Petersen.

Nyt fra The Baltic Times

(udvalgt af JHH)

En arbejdsgruppe bliver oprettet for at tilrettelægge indførelsen af Euroen

Finansminister Oskars Spurdzins og EU kommissionær for monetære anliggender, Joaquin Almunia, aftalte i sidste uge at oprette en arbejdsgruppe til forberedelse af indførelsen af Euroen i Letland.

Udover at opfylde optagelseskravene i Maastricht er der stadig en hel del teknisk arbejde, der går forud for den egentlige indførelse af Euroen.

Letland har planlagt at indføre Euroen i år 2008, men få tror, at dette er muligt fordi den årlige inflation er på cirka 7% og selv det mest optimistiske billede af forbrugerpriserne viser en stigning på mindst 5%.

Ifølge Maastricht må kandidatlandets inflation højst være 1,5% over gennemsnittet af den inflation, der er målt i 3 lande, som i øvrigt har den laveste inflation i Euro zonen.

Febr. d. 23. - Marts d. 1

Riga mangler udvikling af hotelkæder.

Ifølge firmaer Colliers, et af de største ejendomsrådgivningsfirmaer i verden, mangler Letland passende bygninger med over 100 værelser til de internationale hotelkæder.

Hotelkæde Hilton og andre lignende kæder har forespurgt om passende bygninger til etablering af hoteller, men har ikke fundet nogen passende bygninger.

De store hotelkæder ville ellers støtte turismen og bringe yderligere forretningsforhold til Letland.

Marts 9 – 15.

Letland reducerer produktionen af sukker med 8,6%

Sukkerproduktionskvoten på de lettiske sukkerfabrikker

vil blive reduceret med 8,6% i sæsonen 2006-2007. EU kommissionen havde ellers foreslået, at Letland overførte reduktionsmængden til næste budgetår og tilføjede mængden til lagerbeholdningen.

Landbrugsministeren ville imidlertid hellere undgå tab næste år på grund af manglende afsætningsmuligheder ved overproduktion og skar derfor produktionen ned.

Marts 9 – 15

Statsministrene fra de 3 baltiske lande er enige om at atomkraft er en mulighed til at dække energibehovet.

Alle 3 ministre blev enige om, at de ville støtte opførelsen af en ny reaktor i Litauen.

Projektet anslås at koste 2-3 milliarder Euro og vil kræve støtte fra EU udover deltagelse af de 3 landes energiselskaber.

Baggrunden for beslutningen er målene om at imødegå kortvarige svigt af gasleverancer i EU og afhængighed af en større energileverandør.

Marts 2 – 8

Præsident Vike-Freiberga anmoder EU og Rusland om hjælp til at løse situationen i Hviderusland angående krænkelse af menneskerettighederne.

Forfølgelse af oppositionspolitikere bekymrer præsidenten som kræver handling nu.

Marts 2- 8

Lønforskellene mellem mænd og kvinder i de gamle EU lande genspejles i de nye.

I Letland er den gennemsnitlige løn for kvinder 81,7% af deres mandlige kollegaers løn.

De største forskelle blev registreret hos de bedst uddannede grupper.

Marts. 2 – 8

Letlands økonomi ekspanderede kraftigt i 2005

Alene i 4. kvartal 2005 ekspanderede den lettiske økonomi med 10,5%.

Væksten var især tydelig indenfor handel, transport og kommunikationsindustrien.

Ifølge flere banker er der ikke tale om pris-stabilitet, idet især priserne på fødevarer, ejendomme, sundhed, uddannelse og hotel og restaurant er stigende og bærer inflationen op.

Marts. 16 – 22

Stor efterspørgsel efter støtte fra EU fonde

Flere hundrede personer var mødt op foran det lettiske kontor for investering og udvikling, for at undgå at miste muligheden for at ansøge om støtte fra EU's struktur-fonde.

Der er allerede indgået ansøgninger for et samlet beløb på 33,8 millioner Euro.

De fleste personer var faktisk betalte standby personer, som skulle sikre, at ansøgningerne blev afleveret og registreret rettidigt.

Marts. 23 – 29

Gasproblemer

Gaslagret i Incukalns opfylder stadig behovene for gas til Letland og regionens forbrug.

Diskussionen om opførelse af et yderligere gaslager er opstået i EU på baggrund af nogle politiske overvejelser om forsyningssikkerhed.

Derfor bør dette diskuteres mellem EU og Ruslands gas-selskab Gazprom.

Direktøren for det lettiske gas-selskab Adrians Davis udtaler, at der er planlagt en opgradering af det eksisterende gaslager på 16,3 millioner Euro.

Marts. 23 – 29

Letland kæmper med lønstigninger

Finansministeren udtalte, at den månedlige gennemsnitsløn i 2010 kunne blive på 570,4 Euros.

Sidste år var gennemsnitslønnen på 300 Euro.

I aktuelle priser vil gennemsnitslønnen vokse med 11,8% i 2006.

I konstante priser er tallet en vækst på 5,8% i 2006.

Marts 23 – 29

Det statslige lettiske gasselskab får tilladelse til at sætte prisen på gas betydeligt op

Årsagen er stigningen i indkøbsprisen på naturgassen.

Ifølge reguleringen vil prisen på gas stige med 16,9-27,3% med start fra maj måned, såfremt prisen på brændselsolie forbliver på samme høje niveau på omkring \$280 per ton.

Dette vil få udgifterne til opvarmning til at stige til efteråret.

Marts 30. – april 5

En trist sandhed om de lettiske øldrikkere

Ifølge det største ølbryggeri i Letland Alderis, halter letterne bagefter med ølforbruget.

Det gennemsnitlige årlige forbrug af øl pr. person i Letland er på 62 liter.

I Estland er det samme årlige forbrug oppe på 93 liter pr. person.

Det totale forbrug af øl steg med 3% sidste år i Letland.

April 6 – 12

Den demografiske trend i Letland kræver en omgående statsindsats

Ifølge Iimars Mezs, chef for det internationale udvandrings kontor i Riga, har 20.000 personer allerede forladt Letland.

Det er bydende nødvendigt, at regeringen griber ind for

at undgå mangel på arbejdskraft i fremtiden.

Det er især indenfor servicebranchen, konstruktion af enhver art som f.eks. ingeniører og faglærte at manglen bliver udtalt, idet området udgøres af personer mellem 50 og 60 år. Når de går på pension vil der ikke være unge til at erstatte dem.

April 6 - 12

Letland er stadig plaget af prisstigninger

Den årlige inflation er stadig meget højere i Letland end i de 2 andre baltiske lande.

Forbrugerpriserne steg i gennemsnit med 6,5%, i de andre baltiske lande var tallet omkring 4 %

Priserne steg især indenfor beklædning og fodtøj.

April 13 - 19

Rusland mener:

Den russiske ambassadør i Letland udtaler, at Rusland måske vil indstille al eksport af olieprodukter gennem de lettiske pipelines på grund af det dårlige forhold mellem de 2 lande.

I fremtiden ville Rusland måske også reducere transit af andre produkter som kul gennem Letland.

Men såfremt Letland ønskede at deltage i det Russiske – tyske fælles gasrørføringssystem, så ville det medvirke til at sikre gasleverancerne til det lettiske gaslager.

Det er især Letlands ønske om mindre afhængighed af de russiske gasforsyninger, der generer Rusland.

April 20 - 26

OSCE

OSCE Højkommissionæren for nationale minoriteter, Rolf Ekeus, opfordrer Letland til at normalisere forholdene for at opnå lettisk statsborgerskab.

De fleste indbyggere i Letland uden lettisk statsborgerskab ønsker at få et lettisk statsborgerskab.

Derfor bør regeringen gøre alt for at hjælpe dem til at opnå dette.

April 27 – Maj 3.

2005 var en sand ejendomsfest.

Private investeringer i ejendom nåede op på 106,5 millioner Euro – en stigning på 26,3%.

April 27 – Maj 3.

Afbrænding af græs på marker hærger landet .

Resultatet af afbrændingerne er foreløbig 5 døde personer og afbrænding af et areal på 18.000 hektarer.

Metoden er forbudt af EU, og der bliver udstedt bøder på op til 1000 lats for afbrænding.

Under tørre forhold kan ilden let blive ukontrollabel og farlig for både mennesker og bygninger.

Maj 4 - 10

Letland vil styre brændselspriser ved kontrol med afgifter.

Letland vil ikke justere afgiftssatsen mellem Euro / Lats såfremt priserne på olieprodukter forbliver på det nuværende niveau.

Prisstigningerne er en af hovedårsagerne til den høje inflation.

Maj 4 - 10

Årsberetning 2005-2006

aflagt ved generalforsamlingen 20.april 2006

Der har været afholdt generalforsamling i kulturhuset Kilden i Brøndbyøster, hvor formanden Kirsten Gjaldbæk aflagde beretning:

Det forløbne år har været et godt år, hvor foreningen igen har været involveret i en del forskellige aktiviteter. Jeg vil begynde med at udtrykke en stor tak for bestyrelsens engagement i foreningsarbejdet.

Vi mærker til stadighed styrken i, at vi hver især har et personligt samarbejde med Letland og har så forskellig baggrund, det giver bredere diskussioner, når vi orienterer eller kommenterer diverse begivenheder. Det er dejligt, at vi igen har direkte kontakt til arbejdet omkring Rite Højskole, og at vi nu har en lettiskkyndig med ved bestyrelsesbordet.

Medlemmerne:

Det er glædeligt, at der stadig kommer medlemmer til generalforsamlingen her i København, selvom medlemskaren er spredt ud over hele landet, men vi kunne godt ønske os endnu flere, så der kunne komme flere meninger om foreningens arbejde til udtryk ved denne lejlighed.

Pr. 14. april har vi 114 medlemskaber
93 har betalt (det er 81%), 3 er kontingentfri
af de 96 betalte er
35 pensionister/studerende á 125,-
38 enkeltmedlemmer á 200,-
11 husstande á 300,-
2 virksomheder
2 kommuner
6 kirker/menighedsråd á 500,-
ambassaden

2005 fik vi 4 nye medlemmer, mens 5 valgte ikke at fortsætte, 1 døde (Lilija Senberga). 5 blev smidt ud pga. restance. Udgifterne til bladet er store, så derfor synes vi ikke, at man skal kunne køre på frihjul og få dette blad gratis i flere år.

2006 har 2 meldt sig ud og vi har fået 1 ny.

18 er i restance - der er sendt rykkerskrivelser, og måske har nogle nået at betale siden disse tal blev opgjort.

2005 tallene er klassiske for så vidt angår udmeldelser, men det kniber med at få nye medlemmer. Hvis foreningens medlemstal skal bestå, må vi gøre lidt mere for at hverve nye medlemmer.

Vi kan konstatere, at der er sket et lille fald. Igen i år må vi bemærke, at når en person skifter job, sker det typisk, at vedkommende melder sig ud. Andre har måske mistet interessen eller finder ikke foreningen interessant. Oftest får vi ingen begrundelse - blot en udmeldelse.

De 114 medlemskaber dækker over langt flere "hoveder", idet en husstand jo er mere end én person, og flere pensionistmedlemskaber dækker over pensionist-PAR. Ligeledes får vi med de forholdsvis mange kirkemedlemskaber vores nyheder og blad ud til en ret stor mængde mennesker omkring i hele landet.

Og dertil kommer jo, at mange enkeltmedlemmer repræsenterer en lokal dansk-lettisk forening, der igen har et antal medlemmer, så....

Bladet

Vi fik jo heldigvis sidste år, efter at Inger Harbo takkede af som redaktør, Lis Nielsen til at overtage dette vigtige job, og det skal hun have mange tak for. Det var ikke let at skulle komme efter en så aktiv redaktør som Inger,

men Lis har formået at overtage bladet og præge det på en vældig positiv måde. Jens Helt Hansen gør et stort arbejde med at udvælge og oversætte informationerne fra The Baltic Times, mens Helge Andersen sørger for, at kuverterne med bladet bliver pakket og sendt ud.

Vi valgte ved redaktørskiftet så også at skifte teknik og format, således at hele bladet nu redigeres og lay-outes elektronisk og trykkes i et andet format. Vi har kun fået positive tilbagemeldinger, så vi fortsætter derfor med denne udformning.

Vores medlemskontakt har desuden fået to udvidelser: Anne Fraxinus står for en mailingliste, hvor hun til de e-mailadresser, hun har fået af medlemmer, videresender aktuelle oplysninger om arrangementer. Det er vigtigt, at man sørger for at melde evt. mailændringer til Anne. Et aktuelt eksempel på brug af denne kommunikationsvej er indbydelsen til konferencen på mandag i Politikens hus om "Kultur som løftestang for revolution", om hvad der faktisk skete i Letland frem mod selvstændigheden. Vi fik meddelelsen derom i påskeferien, og derfor kan vi kun nå at videresende den elektronisk.

Den anden nyskabelse er, at vi omsider har fået en hjemmeside: www.danmark-letland.dk

Vi er vores medlem Lars Henriksen meget taknemmelige for det arbejde, han har lagt i at få denne hjemmeside op at stå, redigeringen af den foregår i tæt samarbejde med Lis Nielsen. Vi er endnu ikke færdige med overvejelserne om, hvor meget af informationen fra medlemsbladet, der skal ligge på hjemmesiden. Vi synes ikke, at de nyeste blade skal være tilgængelige for alle, for hvad får medlemmerne så for deres kontingent? Måske kunne man lægge ældre numre til fri afbenyttelse og så lade de nyeste kun være tilgængelige for medlemmer (teknisk kan det laves ved at man som medlem har et login, der bruges ved denne del af hjemmesiden). Desuden har vi overvejelser om evt. copyright problemer. Vi er meget op-

mærksomme allerede nu på, at vi ikke trykker noget i bladet, som vi ikke har fået tilladelse til, og derfor må vi jævnligt afstå fra bare at gengive artikler fra andre aviser og tidsskrifter.

Vi har i det forgangne år for første gang ikke haft containerforsendelser til Letland. Vi besluttede sidste år, at vi ikke ville søge Tipsmidlerne igen (der har også i den sammenhæng været forskellige administrative ændringer), da vi ikke mere kunne umiddelbart se praktiske muligheder for indsamling og opbevaring. Desuden er behovene meget specifikke og ved vore indsamlingsmetoder har vi svært ved at opfylde dem. Det har været en stor del af foreningens historie, og vi er da heller ikke gået væk fra at tænke humanitært. Som det vil ses i bladet, er vi stadig opmærksomme på støtteområder og oplyser gerne om disse og om kontaktpersoner til dem.

Vores samarbejdspartnere:

Vi har fortsat en vældig god kontakt til den lettiske Ambassade, og er blevet meget venligt modtaget af Ambassadør Andris Razans. Vi havde en fin reception for foreningens medlemmer i maj 2005, der kommer jævnligt indbydelser til Foreningen om at lade sig repræsentere ved forskellige lejligheder, bl.a. ved Nationaldagen. Som sagt har vi også lige fået en indbydelse til at være med til debatarrangementet på mandag.

Vi ser frem til tæt samarbejde fremover, ambassadøren er altid glad for henvendelser og har udtrykt ønske om, at vore medlemmer også henvender sig, når de synes at der i den danske presse eller offentlige debat er emner ang. Letland, som ambassaden skulle følge op på, evt. også med korrigerende bemærkninger.

Ambassadens personale er meget velvilligt m.h.t. at finde materialer og kontakter, både for os og for andre, så det er ikke mere så tit at opringninger ledes videre til

foreningen, nu løses de på ambassaden. Dermed kan de der sendes videre også betragtes som nogle, hvor det faktisk er os, der skal besvare henvendelserne.

Vi har også et godt samarbejde med Det Danske Kulturinstitut, både i København og i Riga. Vi får tilsendt orientering om arrangementer fra Kulturinstitutet her i København og var også repræsenteret ved dets åbningsreception i de nye lokaler i Vartov.

Jeg har været på besøg på Kulturinstitutet i Riga og havde en god samtale med lederen Simon Holmberg, han er altid åben og velvillig over for henvendelser fra danskere, også hvis de er på besøg i Riga. På vores tur i maj har vi en aftale om at komme på besøg hos ham.

I Februar 2006 var jeg inviteret til at besøge den danske ambassadør i Riga, vi havde en lang og interessant samtale, hvor jeg orienterede ham om vores forening og dens virke.

Vi kan nu mærke, at Foreningens navn optræder i telefonbøger og på Internettet, der kommer en jævn strøm af foreningshenvendelser fra diverse firmaer med tilbud om alt muligt, lige fra præmiepokaler til pengeserviceydelser.

Der er foredragsvirksomhed hos andre organisationer, somme tider er man med fra planlægningens begyndelse og sommetider gælder det om at springe lynhurtigt ind på et afbud. Det er efter min egen opfattelse en udmærket lejlighed til også at fortælle, at vores forening findes. I efteråret var vi så heldige at være med til at afvikle Tårnby Biblioteks Letlandsmåned, de havde en udstilling med lettiske teaterdukker, og i forbindelse dermed holdt Kirsten Gjaldbæk og Inger Harbo Andersen forskellige foredrag og Anita Vizina Nielsen havde en musikalsk aften der.

Vi har fortsat god forbindelse med vores Søsterforening i Riga, jeg havde i sommeren 2005 mulighed for at være sammen med Søsterforeningens bestyrelse i Riga. Søsterforeningen havde en Danmarkstur til Jylland og Fyn i juni i år, og de havde haft lidt spørgsmål angående forskellige steder, de gerne ville se, som jeg havde fundet informationer om, bl.a. en tidligere flygtningelejr fra 1945 i Thisted, hvor en del baltere kom til at opholde sig. Det lykkedes gennem Grinvalds at få kontakt til en lette, der boede i nærheden af Thisted og som personligt kendte forholdene m.h.t. denne lejr. Han stod parat, da deres bus kom, og ganske vist var deres ophold der af kort varighed, men fra Riga har der lydt stor tilfredshed med, at de havde haft dette lille møde. Formanden Ilze Raipule er nu en stor hjælp for os i planlægningen af vores Letlandstur i maj.

Jes Dal har haft gode arrangementer, hvor også foreningens medlemmer har været indbudt og nogle har deltaget, dels Kreicburgas Zikeri koncerten i det Baltiske hus i august og dels Letlandsturen i September 2005.

Hvad har vi så lavet for vore medlemmer i det forløbne år?

Til generalforsamling 2005 havde vi lejlighed til at høre handelsattaché Gints Janums fra den lettiske ambassade fortælle om Letland, set fra et økonomisk synspunkt og om sine aktiviteter i det danske erhvervsliv. Vi fortsatte dette arrangement ved at invitere til møde på den lettiske ambassade i februar, hvor diplomaterne fortalte fra deres arbejdsområder og gav vurderinger af situationen i Letland nu. Det var en meget spændende aften, for de få der mødte op! Det er lidt svært at finde den rigtige grimasse, når der står et veldækket bord og 5 veloplagte ansatte fra ambassaden og der så er under 10 fremmødte.

Vi har i år udbudt en rejse til Letland i maj, vi er flere gange blevet spurgt om noget sådant. Vi arrangerer sammen med Foreningen Norden, Glostrup afd. Det bliver til 16 deltagere og deraf er kun 3 fra vores side udover de to arrangører, så endnu en gang må vi overveje, hvorfor det så ikke var aktuelt alligevel.

Vi havde 19.april et meget interessant møde på den lettiske ambassade, hvor ambassadøren introducerede rejsens deltagere til Letlands historie.

Vi har en del gange haft mulighed for at deltage i andres arrangementer, udstillinger, møder, koncerter. Der var Østersøaften i Filipskirken, denne gang om Sverige, der var Den lettiske Nationaldag, hvor Nationalkomiteen holder højtidelighed på Vestre Kirkegård og der har også været andre invitationer.

Men vi har et enkelt problem i forhold til disse invitationer: for det meste kommer de så sent, at vi ikke kan nå at indbyde gennem bladet. Derfor oprettede vi mailinglisten, men meget få har benyttet sig af det, men Anne Fraxinus modtager stadig gerne henvendelser fra dem, der vil på sådan en liste.

Det er dejligt, at foreningen efterhånden er så kendt, at man henvender sig til os, men det er ærgerligt, at vi har svært ved at videreformidle oplysningerne.

Foreningens deltagelse i arrangementer

Vi er igen i år repræsenteret i udvalget der arrangerer NGO-konferencerne under Østersørådet, konferencen 2005 fandt sted i Gdynia i maj, Jeg deltog som repræsentant fra foreningen, jeg er fortsat med i den danske forberedelseskomite. I februar 2006 var der et dansk NGO-Forum møde på Kofods skole, hvor det også var muligt for flere medlemmer at deltage, og hvor vi blev orienteret om forskellige nordiske økonomiske muligheder for foreningerne og deres aktiviteter over grænserne.

Det er fortsat et samarbejde for foreninger, hvor vi ikke betaler medlemskontingent, og dermed ikke har nogle økonomiske forpligtelser, men hvor vi kan få gavn af at kunne trække på andre foreningers viden, kunnen og ideer.. Vi har i den danske NGO-gruppe besluttet fortsat at satse på et nærmere samarbejde i årets løb, så man f.eks. inviterer til hinandens arrangementer, og også er sammen om at afholde f.eks. disse kulturelle aftener i Filipskirken. Desuden sender vi oplysninger om ændringer i foreningslovgivning, tilskudsmuligheder o.l. til hinanden.

NGO-Forum 2006 finder sted i september i Stockholm, og jeg regner med at deltage. Jeg håber at kunne knytte flere kontakter, og det for os rigtig spændende er jo, at det er Letland, der i 2007 får formandskabet for Østersørådet og derfor forventes at blive værter for NGO-Forum 2007.

Som det gerne skulle være fremgået af dette, er dette en forening, der arbejder på mange fronter og på mange forskellige måder.

Jeg mener, det stadig er en levende forening, at der stadig er brug for os i samarbejdet med Letland og i arbejdet i DK med at videreformidle erfaringer. Men vi mærker også en afmatning i interessen for at være med i foreningen, har den noget formål videre fremover? Hvis vi ser på medieinteressen for landet, så er det igen kriminalitet og skandaler der dukker op, når der står let-tisk i en avisartikel og det er jo ikke en dækkende beskrivelse af Letland. Det ved vi, men hvordan kommer vi videre med de informationer?

Vi har taget lidt hul på diskussionen om mediebilledet ved de artikelgengivelser, vi havde i sidste blad, og det ville være dejligt, om der kom tilkendegivelser fra medlemmerne af, om det er noget vi skal fortsætte med.

Vi er i bestyrelsen stadigvæk meget åbne for ideer til aktiviteter i Foreningen, til emner, som vi skal tage op, enten på møder eller i bladet, og vi håber meget på inspiration til at holde Foreningen i gang med tidssvarende aktiviteter.

Kirsten Gjaldbæk

Kort fra generalforsamlingen i øvrigt:

Kontingent fastsat uændret

Jens Helt, Lis Nielsen og Jytte Helio genvalgt for to år. Helge Andersen, og Anne Mette Johannesen genvalgt som suppleanter

Jes Dahl havde en idé om at lave en fjernsynsudsendelse om Letland.

Livija fortalte om to bøger som kunne lånes hos hende. "Flammende Himmel" af Pavils Klans, Borgen, og "I menneskelighedens Navn" af Alexander Thomsen. De handler om lettiske menneskeskæbner.

Der var en del snak om bladet og Ole Petersen foreslog mere lettisk kultur og historie og et spørgehjørne i bladet. Også et sted hvor man kunne komme med forslag til gode ture i Letland.

Nogle ville gerne have mere om projekter i Letland.

Adoption af bedstemor var en god idé. Georg ville gerne skrive om Dragsbæk lejren til bladet.

Efter mødet konstituerede bestyrelsen sig. Kirsten som formand, Jytte som næstformand, Anne som kasserer, Lis som sekretær, Jens og Anita som menige medlemmer og Helge og Anne Mette som suppleanter.

Det var et udmærket møde, som blev afsluttet med et indlæg af John Petersen fra Association for Community colleges, som er en slags europæisk højskole.

LN

Regnskab 2005

RSMplus

Noter

	2005 kr.	2004 kr.
Note 1 Omsætning		
Kontingenter	25.600	27.025
Tilskud fra Tips- og Lottomidler	0	52.602
Salg af bøger	0	190
Salg af kort	0	140
Modtagne bidrag	750	185
Indsamlinger	915	827
	27.265	80.969
Note 2 Projekter		
Transport af udstyr	0	35.103
	0	35.103
Note 3 Salgsomkostninger		
Tryksager/medlemsblad o.l.	8.313	6.796
Porto	4.892	5.477
Baltic Times	834	1.286
	14.039	13.559
Note 4 Administrationsomkostninger		
Administrationsomkostninger		
Kontorartikler	694	1.510
Internet	706	865
Telefon	2.400	2.400
Gebyrer	434	432
IT-udstyr	0	17.500
Generalforsamling og øvrige møder	915	1.037
Konference NGO	2.862	3.500
Gaver	445	749
Arrangementer	0	1.276
Rite Højskole kontingent	150	150
Diverse	-1	-1
	8.605	29.418

Rite Nyt

Fra Rite Højskole i Letland er 3 elever kommet til Båring Højskole på Fyn, hvor de har været i næsten et år. De er blevet undervist af Nete Thomsen og har på vores opfordring skrevet følgende om deres ophold:

Raitis skriver:

At jeg kunne komme til Danmark og få undervisning fik jeg at vide tre dage før rejsens start. Jeg slog til med det samme, da jeg mente, at sådan en lejlighed nok ikke byder sig igen. Det var en god mulighed for at lære engelsk og se Danmark. Denne mulighed tilbød mig Niels. Man skulle svare på tilbudet uden tøven, men det gav mig ingen problemer.

Fra Letland til Sverige kom vi med et skib. Til havnen i Liepaja kørte os en bekendt af Niels og fra Sverige til skolen en anden af hans bekendte. I alt var vi under vejs i cirka 28 timer. Jeg havde i forvejen ikke været i fjerne fremmede lande, kun i Litauen.

Til Jul var det behageligt at komme til Letland og gense forældre, kammerater, slægtninge og bekendte. Det var

ikke svært derefter at vende tilbage til Danmark, da det jo var anden gang og jeg vidste hvordan det var her. Men første gang vidste jeg intet, hverken hvordan skolen eller lærerne og eleverne er. Det var helt behageligt at komme tilbage til alt dette.

I den tid jeg har tilbragt på skolen har jeg lært noget engelsk og også set og lært noget af Danmark at kende.

Dansk forstår jeg ikke bortset fra nogle få ord. Efter undervisningen tænker jeg på at blive i Danmark for at arbejde, men helt besluttet mig har jeg ikke.

Liga skriver

Om muligheden for at komme til Danmark og blive undervist hørte jeg første gang fra min mor. Hun havde fået det at vide af Niels og sagde, at jeg kunne rejse hvis jeg ville. I forvejen har jeg i 2005 deltaget i et engelsk-kursus en måned, og jeg ønskede at forbedre mine kundskaber. Jeg havde en uge til at beslutte mig i, men jeg indvilligede at rejse til Danmark med det samme. Bent hjalp mig med at komme til Danmark. Rejsen var behagelig, men lang. Først 8 timer i bil til Ventspils, så 11 timer til Sverige og igen 8 timer i bil til Danmark.

Da jeg kom til Båring Højskole, kunne jeg straks godt lide den. Menneskerne var venlige og jeg fulgte undervisningen til Jul. Det var behageligt at komme hjem til Jul, for derefter igen at returnere til Danmark og fortsætte med undervisningen. I Letland har vi ikke sådanne skoler. Jeg kan også godt lide at deltage i kunstneriske aktiviteter og se på Danmarks natur. I begyndelsen var det svært at vænne sig til den danske mad, der er anderledes end det vi spiser i Letland.

Jeg kan lide at stifte bekendtskab med den danske kultur samt fra de andre elever andre folkeslags kultur. Jeg kan godt lide at lære engelsk på Båring Højskole, da der er en lærer fra England samt en lærerinde fra Danmark der underviser i engelsk. Timerne er interessante, vi spiller spil og lærer at tale engelsk.

Andris skriver

Om Danmark hørte jeg første gang på Folkehøjskolen i Rite. På skolen lærte jeg herlige danskere at kende. Ved at holde forbindelsen til skolen i Rite gennem flere år, blev jeg klar over at Danmark er et højt udviklet land og derfor begyndte jeg at interessere mig for danskerne og deres land.

For fire eller fem år siden blev der på Rites Højskole holdt kurser i vidjekurve fletning, og jeg fik på disse kurser noget øvelse i at flette kurve. Disse kurser organiseredes af Niels og Lis. Efter disse kurser blev jeg tilbudt at komme til Danmark og lære mere om vidjekurve fletningen. Da jeg var ung, kunne jeg ikke rigtig beslutte mig for at sige ja. Så efter en måneds betænkning afslog jeg tilbudet.

Et par år senere begyndte jeg at fortryde, at jeg havde sagt fra. Den 26. august 2005 kom der så endnu et tilbud. Men denne gang var tilbudet at rejse og blive undervist i engelsk. Selvfølgelig ville jeg ikke lade dette nye tilbud gå mig forbi, og det gjorde jeg heller ikke. Jeg fik at vide, at det igen blev organiseret af Niels og Lis.

Denne gang var der heller ikke muligt at tænke længe over tilbudet. Tre dage før afgang kunne man ikke have lange overvejelser, man skulle beslutte sig hurtigt.

Fra Rite til Liepaja kørte vi i en lille bus og vor chauffør var en dansker, der hed Bent. Fra havnen i Liepaja sejlede vi til Sverige med en færge. Det var første gang jeg var om bord i en færge og kommet ud på åbent hav. Med færgen sejlede vi 16 timer til vi nåede til Sverige. I Sverige satte vi os i en personvogn og fortsatte vor rejse. Fra Sverige til Danmark tog det ca. 5 timer. Endeligt kom vi til Båring Højskole. Vi blev meget høfligt modtaget, men i starten føltes det underligt. Det skyldtes nok den trættende rejse.

Næste dag, da vi var udhvilet, lærte vi skolen at kende. Den faldt i vor smag med det samme. I skolen tilbragte

vi en meget behagelig tid. Vi lærte noget engelsk. Det meste af det engelsk vi kan, lærte vi på onsdage hos Nete, som er en meget god lærerinde, der kan lære fra sig. I det hele taget kan jeg lide at være her, og det kan jeg takke Niels for.

Oversat fra lettisk af Grinvalds.

Sommerspejderlejr for lettiske børn

Af Lejf Jensen, 2. Gilde Vejle

2. gilde i Vejles Jelgavagruppe startede i 2005 en indsamling af telte blandt spejdergrupperne i nærområdet. Årsagen var, at vi ønskede at give vores kontaktbørn på børnehjemmet i Jelgava i Letland en sommeroplevelse. Desværre fik vi ikke indsamlet penge nok til et helt program, men dog så meget, at vi kunne oprette en lejrplads for 35 af børnene. De havde en fantastisk oplevelse.

Det er vores håb, at vi i 2006 kan gennemføre en reel spejderlejr med unge spejdere fra Danmark som patruljeledere. Vi har telte og noget af økonomien på plads. Men vi mangler **patruljekasser med indhold**, derfor vil vi bl.a. gennem denne artikel efterlyse sådanne.

Spejderlejren vil i år blive med deltagelse af op til 50 børn i alderen 10 - 18 år og blive gennemført i perioden 29. juli - 5. august. Lejren bliver etableret i samarbejde med 'hjælp Jelgava' foreningen i Vejle samt deres samarbejdspartnere i Jelgava, Letland.

Kontaktperson er Lejf Jensen,
Engbakken 28, 7100 vejle, tlf. 26 35 20 16
eller lejfjensen@stofanet.dk

Kulturstof

På foreningens generalforsamling blev der udtrykt ønske om en side med kulturstof.

Derfor vil vi lave en side om kultur, hvor man gerne må sende indlæg ind og også gerne skrive og stille spørgsmål. Måske er der nogle foreningens medlemmer der kan svare og vi kan få en dialog i gang.

Lidt om børns adfærd

I første halvår af 1993 havde jeg ansættelse som sproglærer ved en af skolerne i en mellemstor lettisk provinsby, Limbazi, ca. 10.000 indbyggere. Det var endnu så relativt kort efter selvstændigheden, at en vesteuropæer var en sjælden fugl, og der var stor nysgerrighed i byen efter at træffe min person. Dette medførte, at jeg i god tro indvilgede i at tage et hold aftenskoleelever i tysk og et andet i engelsk foruden det daglige skolearbejde. Det væltede mig næsten. Der meldte sig i alt 92 voksne til de to kurser, som jeg måtte dublere med det resultat, at jeg næsten ingen fritid havde. Men kollegerne trøstede mig med, at aftenholdene ville blive borte, så snart det blev tid til at passe kolonihaverne. Det holdt stik.

Skolelederen kunne nok se, at jeg havde fået rigeligt læsset på skuldrene, så han sørgede for, at jeg kom til at deltage i alverdens arrangementer, der ikke krævede forberedelse. Blandt andet blev jeg indbudt til at tage med en dag på en ekskursion, som en blandet gruppe elever fra 6. til og med 12 årgang havde gjort sig fortjent til ved at vinde førsteprisen i en af de utallige "olympiader" der løb i snart sagt alle fag.

Turen skulle tage sin begyndelse klokken 7 morgen. De 30 elever mødte friske og glade i skolegården, hvor en lille bus holdt parat. Der blev kørt ud til et naturskønt sted, hvor alle blev sat af og skulle vandre gennem skoven og langs en flod, cirka 6 kilometer, til et sted, hvor

bussen ventede. Derpå kørtes til endnu et sted, hvor der skulle vandles omtrent lige så langt langs nogle smukke sandstensformationer. Da vi kom frem til næste rasteplass havde chaufføren tændt bål og hængt en blikspand med flodvand over. Vandet havde kogt længe og var vel rent nok til, at der ingen fare var ved at hælde en pose kamilleblomster i til te. Alle havde mad og et krus med. Eneste last var et rigeligt forbrug af sukker i teen. Der blev spist og snakket lystigt, og som en ekstra overraskelse havde læreren taget en pose saltede agurker med, som blev delt ud til hver enkelt. Derpå gik turen til det tredje og sidste sted, hvor vi skulle vandre ad en vanskeligt passabel skovsti, hvor der langs stien var umiskendelige tegn på bæveres og vildsvins aktivitet, indtil vi til slut nåede frem til skovbrugsmuseet nær Ainazi. Efter en rundvisning her var klokken blevet hen imod 18, og vi kørte hjemad. Undervejs hjem overtalte chaufføren den ledsagende lærer til, at bussen gjorde holdt ved en butik, hvor nogle kunne købe en sodavand, og en beskeden souvenir. Klokken var halv otte aften, inden eleverne forlod bussen.

Det bemærkelsesværdige var, at undervejs havde den ene sang afløst den anden. Eleverne kunne simpelt hen en mængde sange udenad. Var man ved at gå i stå, var der en af drengene fra 6. årgang, der stillede sig ud i midtergangen og sang for, så skred sangen igen. I løbet af den hele dag havde der ikke været et eneste skænderi, intet råben op eller brok over manglende slikbutik, legeplads, golfbane, pizzabar eller noget som helst andet. Alle steg lige så høfligt og afbalancerede af bussen som de var steget på ti timer tidligere.

Som dansk skolelærer må man undre sig over, at danske elever i teen-age-alderen ikke kan færdes i flok uden at larme som en gåseflok, småslås og være evindeligt utilfredse med, hvad der bliver budt. Hvad gør letterne rigtigt, og hvad gør vi galt i børneopdragelsen?

Af Søren Mulvad

Boganmeldelse

FOR DANNEBROGES ÆRE

Af Søren Mulvad

Dannebrog- som splitflag - vajede over rådhuset i Jekabpils den 6., 7. og 8. juni 1919 på grund af, at et dansk hjælpekorps havde befriet byen fra Sovjetrussiske besættelsestropper. Historien om begivenheden har ikke været særlig kendt, indtil Niels Jensen i 1998 udgav bogen om de danske frivillige, som deltog i Estlands og Letlands befrielseskamp 1919.

En dansk privatmand foranledigede, at der blev stablet et korps af frivillige på benene, som skulle deltage i bekæmpelsen af kommunismens udbredelse, især i Estland. Under ledelse af den danske kaptajn Richardt Borgelin blev korpset trænet militært i løbet af relativt kort tid.

Korpset opererede i tæt samarbejde med de estiske styrker, men havde udbredt selvforvaltning. I løbet af sommeren bevægede korpset sig fra Tallinn til Ostrow, en by i Daugavpils-området.

Det meste af bogen er en minutøs kortlægning af korpsets bevægelser og de indtrufne træfninger, illustreret med fotos, taget af deltagerne. I den sidste del af bogen gennemgår forfatteren nogle andre, danske og nordiske hjælpeforanstaltninger, der fandt sted i samme periode. Herefter får læseren forfatterens vurderinger, og det er de mest spændende. Her tages de deltagende officerer og meniges forhold og indsats op til vurdering, ligesom man får en liste med navne på hele korpset og hvilke militære udmærkelser, de modtog. Det vil være synd at røbe konklusionerne her. Bogen anbefales til læsning af Foreningen Danmark-Letlandsmedlemmer, som har interesse i tidligere dansk indsats og relationer til Det baltiske Område.

Odense Uni. "For Dannebrog's ære" af Niels Jensen

Ole Petersen er begyndt at lave en lettisk ordbog. I de følgende numre af foreningens blad, vil vi trykke nogle vigtige udtryk.

MINI - PARLØR

goddag	labdien; sveiki
godmorgen	labrīt
godaften	labvakar
godnat	ar labu nakti
farvel	atā
vi ses	visu labu
velkommen	laipni lūdzu
velkommen til Danmark	esiet sveicināti Danijā
værsgo at komme indenfor	lūdzu, ienāciet
mit navn er	mani sauc
hvad hedder De	kā jūs sauc
hvor er jeg glad for at se Dem	priecājos jūs redzēt
hvordan har De det	kā jūs jūtaties
hvordan går det	kā jums klājas
jeg forstod Dem ikke	piedodiet, es jūs nesapratu
jeg taler (lidt) engelsk/tysk	es (mazliet) runāju angliski/vāciski
forstår du mig ?	vai tu mani saproti ?
ja (nej) jeg forstår dig ikke	jā (nē) es jūs nesaprotu
hvad hedder det på lettisk ?	kā tas ir latviski ?
jeg er dansker	esmu dānis
hvor skal vi mødes ?	kur mēs tiksimies ?
hvornår skal vi mødes ?	kad mēs tiksimies ?
vi mødes kl. ...	tiksimies pulksten ...
skriv mit telefonnummer	pierakstiet manu telefona numuru
god rejse	lalmīgu ceļu
hils NN fra mig	nododiet manu sveicienu NN
ja/ nej	jā/ nē
måske	varbūt
nej, tak	nē, paldies

tak	paldies
mange tak	ļoti pateicos
hjertelig tak	sirsniņš paldies
tak for gaven	paldies par dāvanu
værsgo	lūdzu
god appetit	labu ēstgribu
undskyld, må jeg have lov til	atvainojiet, lūdzu
undskyld (jeg er ked af det)	atvainojo
om forladelse	pieņem
i dag	šodien
i morgen	rītdien
i går	vakar
i dag er det solskin	šodien ir saulains
det regner	līst
hvor	kur
til højre	pa labi
til venstre	pa kreisi
ligeud	taisni
hvor langt	cik tālu
hvor ligger (er) ..	kur ir ...
bus nr. ... går derhen	uz turieni iet ... autobuss
hvor meget koster det ?	cik tas maksā ?
jeg taler ikke lettisk/russisk	es nerunāju latviski/ krieviski
jeg forstår ikke	nesaprotu
Danmark	Dānija
gade	ielā
torv/plads	laukums
hotel	viesnīca
restaurant	restorāns
cafe	kafējnīca
hospital	slimnīca
apotek	aptieka
posthus	pasts
museum	muzejs
kirke	baznīca

borg/slot	pils
1	viens
2	divi
3	trīs
4	četri
5	pieci
6	seši
7	septiņi
8	astoņi
9	deviņi
10	desmit
20	divdesmit
30	trīsdesmit
100	simts
200	divsimts
300	trīssimts
forår	pavasaris
sommer	vasara
efterår-	rudens
vinter	ziema
søndag	svētdiena
mandag	pirmdiena
tirsdag	otrdiena
onsdag	trešdiena
torsdag	ceturtdiena
fredag	piektdiena
lørdag	sestdiena
har De	vai jums ir ...
jeg vil gerne have	dodiet man, lūdzu ...
jeg vil gerne have menukortet, tak	dodiet man, lūdzu, ēdienkarti
regningen, tak	lūdzu, rēķinu
kaffe (sort)	kafija

kaffe med mælk
te
sukker
mineralvand
vand
juice
øl
vin (rød, hvid)
snaps
brød
franskbrød
rugbrød
havregryn
smør
mælk
fløde
ost

kafija ar pienu
tēja
cukurs
minerālūdens
ūdens
sula
alus
vīns (sarkanais, baltais)
degvīns
maize
baltmaize
rupjmaize
auzu pārslas
sviests
piens
saldais krējums
siers

**Billeder fra Letlandsturen kan også ses på:
www.danmark-letland.dk**

Folkedansere og sangkor i Ugale

Jekabs Raipules synger for på Gaujasangen, mens vi står ved Erglu klinten.

Talsi er vennskabsby med Glostrup. Her ses en fuldstændig integration. På Talsis brandstation, hænger beskyttelsesdragten som er fra Vest-egnens Brandvæsen og sokkerne i tasken de lettiske uldne. Uldsokker er ikke brændbare.

Besøg på Holmen

I maj måned havde foreningen arrangeret et medlemsbesøg på Søværnets Officersskole på Holmen, hvor skolens næstkommanderende Kommandørkaptajn Poul-Erik Larsen fortalte om de forskellige uddannelser, som skolen kunne tilbyde.

Der blev vist powerpoint præsentation om uddannelse, søværnet og søværnets historie, samt fortalt om de baltiske unge der kom hertil for at uddanne sig. Det var nyt for balterne med vore frie omgangsformer, men de lærte dog både ansvar og disciplin, som f.eks. kunne være at møde til tiden. Danmark betalte tidligere for balternes uddannelse, men i dag skal landene selv betale, så det forventes at der bliver færre elever fremover.

Officersskolens bygning var interessant med de mange døre på balkongangen. Dørene havde tidligere været indgang til elevværelser. I dag er mure revet ned, og loka-

lerne er blevet til større kontorer. Dørene med få meters mellemrum er der stadig væk pga. arkitekturen.

I en anden bygning på skolens område var der Brosimulatorer (de fyldte et helt værelse), det var stedet hvor de vordende styrmænd kunne øve sig på skibets sejlads i søen – simulatorerne kunne simulere kollisionskurs, storm og orkan m.m..

Mastekranen fik vi også lov at komme op i. Den er bygget af meget kraftigt tømmer helt igennem - dog er der mursten udvendig, men det er for at beskytte træet mod regn og sol. Kranen er bygget for at rejse masterne på sejlskibe, og kan stadig bruges, selvom den er meget gammel og fredet. Opgangen til kranen var meget slidte trappetrin, den sidste etage var op ad en stige, men så kom belønningen med den smukke udsigt over byen. Efter at have fået et meget levende foredrag af Poul-Erik Larsen om Søværnets uddannelser og set Officerssskolen, sluttede vi af med en sandwich.

Jytte N. Helio

Mastekran set nedefra

FESTLIGE KONCERTER IGEN I 2006 !

For 11. år vil den festlige, lettiske **Folkemusikgruppe**

KREICBURGAS ZIKERI

Komme og være hos mig 20. – 27. august.

I dagene 21. – 22. – 23. – 24. – 25. – 26. og 27. august
vil de optræde alene eller sammen med

BENNY ANDERSEN.

Om dagen på hjem for ældre m.v. og om aftenen
større koncerter.

Dags dato (6 februar) er de ledige:

I dagtimerne: 21. – 22. – 23. – 25. og 26 august !

Til aftenkoncerter: 22. – 25. og 26. august !

Interesseret ? Kontakt mig for en aftale !

JES DAHL
Holmagervej 5, Nybølle
2765 Smørum
Tlf. 44 65 19 76

Den der kommer først til mølle får først malet !

I ugen regner vi også med 6-7 dagkoncerter, men da de fleste er på hjem for ældre og lign. kræves særlig tilknytning/tilladelse for adgang til disse. Oplysninger om programmet, adgang og anskaffelse af billetter ved undertegnede.

Kontakt: Jes Dahl

Lejlighed udlejes i Riga

Lägenheten är på 57 kvm med 2 rum o kök. Det finns 5 (6-7)sängplatser, badkar, tvättmaskin varmvatten beredare i kök o badrum.

Ligger 15 min promenad från Operan eller 5 min med spårvagnen på Kr. Barona iela.

Hyra 2200SEK eller 165Ls för en vecka eller 1500SEK eller 110 Ls för en helg (fre-sön)

Maria

00371-70-8816188

Noter

Lettisk sprogkursus

Foreningen Danmark-Letland udbyder i samarbejde med Baltisk Oplysningsforbund følgende kursus i efteråret 2006:

Lettisk 1 (begyndere)

Mandage 18.50-20.55

18. september - 8. januar, i alt 35 lektioner

Sølvgade Skole, Sølvgade 16 (tæt på Østerport Station)

Lærer: Anita Vizina Nielsen

Pris: 1200 kr.

Frier og fridage

15. - 19. oktober (skolernes efterårsferie)

21. december - 2. januar (jul og nytår)

Tilmelding helst inden 1 uge før kursusstart,
enten pr. e-mail:

bof@baltisk.dk

eller skriftligt pr. post:

Baltisk Oplysningsforbund

c/o Bjarke Christensen

Høje Skodsborgvej 20 st. 004

2942 Skodsborg

Ved tilmeldingen bedes du oplyse:

hvilke kurser du ønsker at deltage i,
navn, adresse, kommune og CPR-nr.

og gerne også telefon og e-mail.

Der betales ved kursusstart.

Baltisk Oplysningsforbund afholder også kurser i estisk og litauisk.

Yderligere oplysninger fås hos Niels G. Carlsen, tlf. 44 98 74 26 (bedst aften) eller e-mail ngc@c.dk

Turistguide for Letland:

www.rigathisweek.lv

www.latviatourism.lv

KALENDER

JUNI

23.-24.

LIGO og JANI – midsommerfest
overalt i Letland!!

AUGUST

1. - 2.

Lettisk teater på Det Kongelige
Teater. Se yderlig information på
www.danmark-letland.dk

Aftenkoncerter ved Kreicburgas Zikeris:

21.	kl. 19-22	Koncert og danske og lettiske folke
danse i festsalen på Østervangssko
len i Roskilde. Tilmelding unødven
dig. Pris 50 kr. Kaffe/te kan medta
ges
22.	kl. 20	Fælleskoncert med Benny Andersen
på HK-Klinten, Søndervej 8 i Rødvig.
23.		Koncert i Ølsemagle Kirke og
Menighedssal.
24.	kl. 19.30	Fælleskoncert med Benny Andersen
i Christianskirken på Christians
havn.
25.	kl. 20	Fælleskoncert med Benny Andersen
i Slagelse Musikhus, Sdr. Stations
vej 1-3 i Slagelse.
26.	kl. 20	Fælleskoncert med Benny Andersen
i Toldkammeret, Havnepladsen 1,
Helsingør.
27.	kl. 18	Fællesspisning med Kreicburgas Zi
keri i Det Baltiske Hus i Nybølle. Be
grænset plads. Tilmelding senest 15.
august. Pris 50 kr.

27. kl. 20

Samling om 1000 års Egen med efterfølgende afskedskoncert. Tilmelding unødvendig. Pris 50 kr. Delvis udendørs.

Tilmelding: Jes Dahl, 44651976f

INVITATION TIL KONFERENCE OM ØSTERSØSAMARBEJDE:

DEN ENKELTE BORGERS INDFLYDELSE I BESLUTNINGSPROCESSEN

Lørdag 2. september kl. 10-16

Da jeres organisation er tilknyttet det danske Østersø NGO-samarbejde (DANFØ), har vi hermed fornøjelsen at invitere jer til medlemsmøde forud for det årlige NGO-Forum. Der er ansøgt om støtte fra EU-Nævnet, således at mødet kan få et bredere sigte og give mulighed for debat om, hvorledes deltagerdemokratiet i Østersølandene kan være model for den europæiske udvikling. I den forbindelse er det tanken at gøre mødet åbent for alle interesserede fra danske frivillige foreninger og organisationer.

Mødet finder sted i Filips Kirkens mødesal, Kastrupvej 57, 2300 København S

Program vil senere blive udsendt.

NGO-FORUM 2006

Årets NGO-Forum finder sted i Stockholm 5.-7. oktober 2006, og temaet bliver "Citizens participation in the decision making process". Fra dansk side vil der kunne deltage 15 personer. Beslutning om de danske deltagere forventet at blive truffet på medlemsmødet den 2. september.

NETVÆRKSGRUPPER

Mellem medlemsmøderne og de årlige NGO-fora er der mulighed for at deltage i tematiske netværk om henholdsvis civilsamfund, kultur, menneskerettigheder, sociale forhold og miljø. Er du interesseret så skriv til Thomas Due Jørgensen, thomas@severin-ngo.dk

Yderligere oplysninger kan findes på vores hjemmeside www.cbss-ngo.dk

Med venlig hilsen
På koordinationsgruppens vegne

Kjeld Åkjær
DANFØ koordinator

Game1 af Dagnija Pārupe